

A város és a Gazdasági Bank ügyei.

- A palotát egyelőre nem veszik meg.
- 150.000 korona a bankban marad.
- A pénzügyi-bizottság ülése. —

(Saját tudósítónktól.) A pénzügyi bizottság ma délutáni ülésén foglalkozott a Gazdasági és Iparbank ügyeivel. A pénzügyintézet ugyanis az utóbbi időben súlyos válságon ment keresztül, de szanálása érdekében mindeket elkövetnek az érdekelt felek, amelyek közé Szeged városa is tartozik, mint betétes. A városnak, több mint háromszázezer koronája van a bankban elhelyezve, melynek visszafizetése céljából a bank azzal a kérelemmel fordult a tanácshoz, hogy jegyezzen a város a banknál 150,000 korona névértékű elsőbbségi részvényt, a fentmaradó összeget pedig a pénzügyintézet egyenlő havi részletekben fogja kifizetni egy év alatt.

Ugyancsak egy másik kérelmet is terjesztettek a város elé. Egy hatalmas bérpalota építését kezdte meg a bank a Feketesas-utcában. A palotát Magyar Ede tervezte, az építésre pedig az Ottovay és Winkler cég vállalkozott. T. pénzügyintézet azonban, amikor a pénzügyi válság kiütött, kénytelen volt abbahagyni a bérpalota építését, amely még mindig féligépülten, csupasz falakkal áll a Feketesas-utcában. A bank ebben az újabb beadványában a felépületlen palotát megvételre ajánlotta a városnak és kérte, hogy a bank teljes rendezése érdekében az összes terhekkel és kötelezettségekkel együtt vállalja el a palota fölépíttetését.

A pénzügyi bizottság Lázár György dr. elnöke alatt foglalkozott ma délután a bank ügyeivel. Az ülésen megjelentek Balogh Károly, Tóth Mihály dr., Obláth Lipót, Wimmer Fülöp, Back Bernát, Koós Elemér, Kiss Arnold, Holtzer Aladár, Bokor Adolf és Vajda Béla.

Tóth Mihály dr. tb. tanácsnok fölolvasta a bank beadványát, amely részletesen tárgyalja a palota költségeit. A telket 23,198 korona jelzálog és 75,000 korona váltó kölcsön terheli. A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank négyszázezer korona kölcsönt szavazott meg az építkezésre, amiből még nem vett föl a bank semmit sem. Az eredeti tervek-ből kikapcsolva a luxus építkezést, 60,000 koronával olcsóbban jönne a városnak az építkezés.

A mérnökség jelentése még részletesebben foglalkozik az ügygyel. Nem csak a költséget számítja ki, hanem a bevételekről is, a melyet a bérpalota hozna a városnak, igyekszik tiszta képet adni. A Tisza Lajos-körut 46. szám és Feketesas-utca 19. szám alatt lévő telket összesen a betáblázási költségekkel együtt 102,500 korona terheli. Az épület, a mely Magyar Ede tervei szerint készült költségelőirányzat szerint 551,238 koronába kerülne, a szegedi Ottovay és Winkler cég vállalkozása. Huszezer korona ezen összegből azonban leszámítandó, mivel a telken álló régi épület anyagát, annyi értékben vette át a vállalkozó cég. A bank az eddigi építkezésre már 56 ezer koronát készpénzben lefizetett, 19,000 korona tiszteletdíjat pedig a tervező Magyar Edének adott. A pénzügyintézet tehát úgy hajlandó a városnak az épületet eladni, ha a város a banknak a már eddig kifizetett 75,000 koronát visszatéríti. A mérnökség ezután kiszámítja, hogy az eredeti tervektől eltérőleg a város 465,537 korona költséggel az építkezést befejezte. A Kereskedelmi Bank által följárólt kölcsön, amely a kamatok és kezelési díjak leszámításával 369,285 koronát tesz ki, nem fedezné teljesen a költséget.

Holtzer Aladár: Hát a város betétje, a mely a banknál van? Miért nem abból fedezik?

— Az más, azt később tárgyaljuk, — siettek többen megnyugtanni Holtzer Aladárt.

Tóth Mihály dr.: Itt következik részletesen a mérnökség további számítása. A palota lakbérékből hozna a városnak évi 42,136 koronát. Ebből leszámítandó 3245 korona adóra és 3500 korona fűtési berendezésekre és azok kezelésére, mivel a palotában központi légfűtés lesz. A Pesti Kereskedelmi Bank kölcsönének törlesztésére évi 21,400 korona annuitás szükséges, úgy, hogy 14,000 korona lenne évenként, ami a befektetett tőke 5.4 százaléka.

Kénytelen vagyok azonban itt előterjesztésemben megjegyezni, hogy a mérnökség számításai nagyon is illuzóriusak és a valóságban nagy különbözet fog mutatkozni. A mérnökség ugyanis több olyan kiadást nem vett be, amit nekünk nem szabad számításán kívül hagynunk. Nem vette be a vízdíjat, a biztosítási díjat, a házmeisteri fizetést, kéménysöprenetési díjat és az épület fentartására szolgáló bizonyos átlag összeget. A jövedelem kimutatásánál pedig a lakbéréket magas áron számította. A Feketesas-utcában egy három szobás lakás, évi kétezer koronába kerülne.

Kiss Arnold: Ilyen összegért nem lehet kiadni a lakásokat. Üresen fog állani mind.

Tóth Mihály: Mindezeket az eltéréseket figyelembe véve, az én számításom szerint a palota évi 4 százaléknál többet nem jövedelmezne a városnak, *nincs tehát érdek és nincs indok arra nézve, hogy ilyen ingatlant a város kezelésébe vegyen.* Az én javaslatom tehát az, hogy a palotát semmi esetre ne vegye meg a város.

Az előadó előterjesztése után Wimmer Fülöp bizottsági tag szólalt föl. Azt is tekintetbe kell venni, — mondotta, — hogy ezáltal megmenthetjük a bankot, amelynek fönnállásához nagyon sok létezők fiződik. Különben a számítások sem igazolják, hogy a palota megvásárlása rossz üzlet lenne a városra nézve. Feltétlenül ki lehet hozni 5 százalékos évi hasznót, mert az építkezés az utóbbi időben sokkal olcsóbbá lett, továbbá az érdekelt bankok is a várossal szemben hajlandók előnyösebb föltételeket szabni. Ép ezért indítványozom, hogy mondja ki a bizottság, hogy mielőtt véglegesen döntenénk, előbb tárgyaljon a város a vállalkozó céggel és az érdekelt két bankkal: a Pesti Magyar Kereskedelmi és a szegedi Csongrádi Bankkal s ha ki lehetne hozni 5 százalékos hasznót évente, akkor a közgyűlésnek indítványozza a megvétel.

Kiss Arnold: Egyáltalán nem helyeslem, hogy a város bérpalota megvételével foglalkozik. Van már a városnak egy bérháza, a mely szegényfoltja az egész Széchenyi-térnek. Még ha 6 százalékos is jövedelmezne az a bérpalota, akkor se szabad megvenni, mert nem tudhatni, hogy egy év múlva három-négy lakás nem marad-e üresen benne s akkor még 3 százalékos sem hoz. Az előadó indítványához csatlakozom.

Obláth Lipót: Hogyha a bank esetleg csödbe kerül, akkor tekintet nélkül arra, hogy a város ingatlanba fekteti a pénzét, a bank épülete sem lesz föloldható a csőd alól. *Nem szabad megfelekedezni arról, hogy közvagyonot kezelünk* és egyszer már ugyanitt megégettük a kezünk, másodszor óvatosságnak kell lennünk. Azt indítványozom, hogy csak akkor vegye meg a város a palotát, ha a bank igazgatója *ad personam* felelősséget vállal arra nézve, hogy a palota 5 százalékos évi hasznót hoz.

Balogh Károly fölszólalása után, amelyben azt fejtette, hogy a bank 5—600 család egzisztenciáját biztosítja, a bizottság elfogadta Wimmer Fülöp és Obláth Lipót összeegyeztetett indítványát; vagyis kimondta, hogy egyelőre nem javasolja a palota megvételét, hanem további tárgyalásokat folytat abban az irányban, hogy legalább 5 százalékos évi hasznót hozhat-e a városnak a palota.

Majd a tárgysorozat második pontja kö-

vetkezett, az elhelyezett betétekre vonatkozó kérelme a banknak. Balogh Károly be-terjesztette az igazgatóság kérelmét, amelyben azt kéri a várostól, hogy 150,000 korona elsőbbségi részvényt jegyezzen, a többi bent lévő pénzt pedig egyenlő havi részletekbe vegye ki.

Balogh Károly javaslatára elhatározta a bizottság, hogy elsőbbségi részvényt nem jegyezhet a város, mivel ez nincs módjában, hanem hogy előmozdítsa a bank helyreállítását, *150,000 korona betétet bent hagy a bank-nál*, a többi összeget pedig havi részletekbe veszi föl. A bizottsági ülés ezzel véget ért.

Természetesen ez még egyik sem végleges döntés a Gazdasági és Iparbank ügyeiben, mivel a pénzügyi bizottság határozatai, csak mint javaslatok kerülnek a közgyűlés elé, melynek tagjai, tekintve a súlyos anyagi felelősséget, amely ily elintézés mellett bekövetkezik, *névszerűen szavazással* döntenek, hogy a pénzügyi bizottság javaslatát közgyűlési határozattá teszik-e, vagy nem.

A bank egyébként utóbbi közgyűlésén kimondotta a hatszázezer korona értékű elsőbbségi részvények kibocsátását, amely részvények már jegyezve is vannak, sőt az összeg nagy részét be is fizették már. Ha a város a palotát átveszi, akkor hamarosan teljesen rendbe jön a bank.

H I R E K

Tisza István Nagyváradon.

— Epizódok a Ház elnökéről. —

(Saját tudósítónktól.) Szombaton Nagyváradra érkezett Tisza István gróf. Az ő személye most különösen aktuális. Nagyvárad közönsége is figyelemmel kísérte szereplését, annál inkább, mert egy-két napra társadalmi életet élt a Körösparti városban. Szombaton a lóversenyen jelent meg Tisza gróf. Senki sem gondolt rá, hogy a versenynek ilyen illusztris vendége lesz. Vele jött a felesége és fia. A vasutnál, mikor megérkezett, nem volt senki: Tisza István nem szereti a fogadtatási ceremóniákat. Nyitott kocsin hajtattott Bölönyi József képviselőnek a Rimanóczy-palotában levő ideiglenes lakására. Az utcán igen sokan köszöntötték a képviselőház elnökét és családját.

Tisza István valamivel két óra előtt ment ki a versenytérre. Kétfogatu kocsiját fia: ifjabb Tisza István hajtotta. Odakinn a téren nagy szívélyességgel és tisztelettel fogadták. A gentry és a huszártisztek kara meglehetősen gyér számmal voltak jelen. A eudar időjárás miatt a nagyváradai turfnak régi kedves látogatói is távolmaradtak: a kastélyokból pedig valóban csak a Tisza és a Bölönyi család jött be Nagyváradra.

Tisza István alighogy a pályára érkezett, már átvette az irányítást, cselekvés, vezetés szerepét. Szinte hihetetlen agilitás nyilatkozott meg benne. Az ember a figyelmével és a tekintetével sem tudta követni, olyan frissen és ruganyosan, olyan gyorsan és hirtelen termett egyik helyről a másikra, mintha husz esztendősen lenne és mintha a verseny minden egyes mozzanatának dirigálása az ő vállain nyugodnék. Vezette és ellenőrizte a verseny minden momentumát. Mint a versenyszabályok eleven kódexe: úgy tudott mindent és akinek valami kérdezni valója volt, az csak hozzá folyamodott.

Nagyváradai tudósítónk még ezt jelenti: Rendkívül érdekes és a sok mesterséges ellenzéki hírlapi pletykával szemben némi fel-